

Česká byzantologie v letech 1945 - 1969

1. Obnovení činnosti byzantologické komise Slovanského ústavu a nová podoba časopisu Byzantinoslavica

První řádné valné shromáždění Slovanského ústavu se po skončení druhé světové války sešlo 19.12.1945. Jeho účastníci se na návrh profesorů Franka Wollmana, Milady Paulové a Theodora Saturníka shodli na zásadním prohlášení: 1. Slovanský ústav nezanikl; 2. jeho funkční období a členství jeho řádně zvolených členů (s výjimkou Němců) dosud trvá; 3. období od 1.10.1938 do 5.5.1945 se doby jeho existence nepočítá; 4. zákonným podkladem pro obnovení činnosti Slovanského ústavu je ústavní dekret prezidenta republiky z 3.8.1944 čís.11 o obnovení pořádku a vyhláška ministerstva vnitra z 27.7.1945 potvrzující platnost tohoto dekretu. Novým předsedou Slovanského ústavu (třetím v pořadí) byl jednomyslně zvolen profesor Albert Pražák.

Byzantologická komise Slovanského ústavu se však sešla už podstatně dříve, a to 17.8.1945 na půdě Filozofické fakulty Karlovy univerzity. Z předválečných členů v ní chyběli profesor Oldřich Hujer, který zemřel za války, docentka Marija A. Anrejeva, jež během války zmizela a zůstala nezvěstná, a profesor František Dvorník, který se po okupaci ČSR nevrátil ze studijního pobytu ve Francii a i po konci války zůstal v zahraničí. Hlavní projednávanou otázkou bylo, kdo nahradí Miloše Weingarta, který zemřel už před okupací Československa, ve funkci redaktora Byzantinoslavik a jaký bude další osud tohoto periodika. Prof. Milada Paulová vystoupila s návrhem, aby Byzantinoslavica byla proměněna v mezinárodní byzantologický časopis vycházející dvakrát ročně, jehož dosavadní úzké zaměření na problematiku byzantsko-slovanských vztahů bude rozšířeno na všechna odvětví byzantských studií. Redakční kruh měl být rozšířen přibráním byzantologů ze všech slovanských zemí. Návrhy M. Paulové vyvolaly ostrou diskusi, v podstatě však byly přijaty a byzantologická komise se usnesla, že Byzantinoslavica budou sice nadále vycházet jako sborník, ale dvakrát do roka a budou v nich nadále publikovány jen „příspěvky v jazycích mezinárodních, tj. v ruštině, francouzštině a angličtině“ (o němčině se tehdy vůbec neuvažovalo). O vydávání příspěvků psaných česky měla komise jednat s Českým časopisem historickým a Listy filologickými.

Proti tomuto projektu se však zdvihla mezi členy výboru Slovanského ústavu silná opozice a na jeho zasedání 3.10.1945 bylo rozhodnuto, že vydávání sborníků Byzantinoslavica a Carpathica bude zastaveno a že příspěvky o byzantsko-slovanských

